

Gods zorg voor het prille leven

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Augustinus' stelling dat God Zich vanaf het eerste begin intensief met de mens bezighoudt.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2010) Gods zorg voor het prille leven. In: Aan de slag met Augustinus, Bronnen van inspiratie - deel 2 (pp. 41-42) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2010
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Zorg, koppigheid, boosheid, spreken over God, Gods voorzienigheid

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 6 Gods zorg voor het prille leven

Het hele leven is voor Augustinus doortrokken van de aanwezigheid van God. Dat is voor de heidense denkers in die tijd wel anders. De antieke voorstelling van de godenwereld was dat de goden hun eigen leven leidden, vol van lust, maar ook vol van bedrog en intriges. Ze bemoeiden zich niet met de mensenlevens. Wel moest de mens de goden gunstig stemmen om een gelukkig leven te krijgen. Tegenover deze mening stelt Augustinus dat God Zich vanaf het eerste begin van het menselijk leven intensief met de mens bezighoudt. Deze visie is voor hem een uitgangspunt als hij zijn eigen leven overdenkt en hij ziet overal Gods trouwe zorg en liefde in. Daarnaast geeft hij aan dat hij als kind al boze neigingen had: boosheid, koppigheid en eigenliefde. Het is niet ondenkbaar dat Augustinus dit er bewust bijgevoegd heeft om de leer van de onschuld van kinderen, zoals die bij Pelagius te vinden is, aan de kaak te stellen.

VI Zijn prille jeugd; Gods voorzienigheid.

Maar laat mij toch spreken in de tegenwoordigheid van Uw barmhartigheid, mij, stof en as, laat mij toch spreken; want zie het is Uw barmhartigheid, tot welke ik spreek, niet een mens, die mij zou bespotten. Ook Gij bespot mij wellicht, maar Gij zult omkeren en U van mij erbarmen. Want wat is het, dat ik wil zeggen, Heere, dan dat ik niet weet, vanwaar ik hierheen gekomen ben, wat zal ik zeggen: in dit sterfelijke leven of in dit levende sterven? Ik weet het niet. En de vertroosting van Uw barmhartigheden ontvingen mij, zoals ik vernomen heb van de ouders van mijn lichaam, van mijn vader, uit wie, en mijn moeder, in wie Gij mij in de tijd geformeerd hebt; want ik zelf heb daaraan geen herinnering. Mij ontvingen dus de vertroosting van de moedermelk en mijn moeder of voedsters vulden zich niet zelf de borsten, maar Gij gaf mij door haar het voedsel van mijn jeugd overeenkomstig Uw inzetten en de rijkdom, die Gij tot op de grond van de dingen hebt gelegd. Gij gaf mij ook, dat ik niet meer verlangde, dan wat Gij gaf en aan mijn voedsters, dat ze mij wilden geven, wat Gij haar gaf: want met een door U ingeschapen neiging wilden zij mij geven van de overvloed, die ze van U ontvingen. Want het goede, dat ik van haar ontving, deed haarzelf goed; maar het was niet uit haar, maar door haar: immers uit U, mijn God, zijn alle goede dingen, en uit

mijn God is geheel mijn heil. Dat verstond ik later, wanneer Gij mij tot U riep door Uw innerlijke en uiterlijke gaven. Want toen kon ik slechts zuigen en rust vinden in genieting en schreien, als ik pijn had; anders niets.

Later begon ik ook te lachen, eerst in de slaap, dan ook, als ik wakker was. Want dat heeft men mij van me verteld en ik geloofde het, omdat we hetzelfde van andere kinderen zien; want van mezelf herinner ik me dat niet. En zie, langzamerhand begon ik te merken, waar ik was, en ik wilde mijn wensen kenbaar maken aan hen, die ze konden vervullen; maar ik kon niet, omdat genen binnen in mij waren, deze echter buiten mij en niet het vermogen hadden met een van hun zintuigen in mijn ziel door te dringen. En zo spartelde ik met mijn ledematen en gaf geluid om mijn wensen te kennen te geven, de weinige tekenen van wilsuiting, die ik tot mijn beschikking had en die in overeenstemming waren met wat ik vermocht: want ze gaven niet duidelijk uiting aan mijn wensen. En wanneer men dan mijn zin niet deed, hetzij omdat men mij niet begreep of omdat het niet goed voor mij zou geweest zijn, dan maakte ik me boos op de volwassenden, die niet deden, wat ik wilde en de vrijen, die mij niet dienden en wreekte ik me op hen door te schreien. Ik heb ervaren, dat zo de zui-gelingen waren, die ik heb kunnen waarnemen, en dat ik zo geweest ben, hebben die zelf in hun onwetendheid mij beter aangetoond, dan mijn opvoeders, die het wisten.

Vragen:

1. Hoe komt de beschrijving hierboven over het prille leven op je over?
2. Hoe kun je Gods trouwe zorg opmerken bij een pasgeboren kind? Zie je Gods trouwe zorg ook zo in je leven?
3. Wat is het voordeel voor ouders als ze zo bewust zijn van Gods zorg over het prille leven?
4. Augustinus belijdt zijn boosheid en koppigheid. Moet je het hui-len van een baby wel onder zonde rekenen, of is dit meer het ontwikkelen van de eigen wil?
5. Kun je uit de boosheid en koppigheid opmaken dat er erfzonde is?
6. Hoe moeten ouders handelen als ze boosheid, koppigheid of iets anders ontdekken bij hun jonge kinderen? En hoe doe jij dat als leerkracht?